

Inhoud

Inleiding	11	Week 5 De langverwachte troon	143
		Je plekje vinden	144
		Veranderende omstandigheden	150
		Wantrouwige mensen	155
		De herderskoning	159
		Van rouwklacht tot vreugdedans	165
Week 1 Weggeroepen bij de kudde	15	Week 6 Een man naar Gods hart	173
De zoon die helemaal niet op zijn vader leek	16	Een bescheiden begin	174
Een arrogante koning	24	Spontane aanbidding	180
Kijk naar het hart	30	Een man vol goede eigenschappen	185
Troostende akkoorden	36	Plaats in het paleis	192
Een glad steentje	42	Ongewenst meeleven	198
Week 2 Jaloezie steekt de kop op	49	Week 7 Het loon van de zonde	205
Een heel bijzonder verbond	50	Het dak op	206
Jaloezie en wantrouwen	57	Tegenovergestelde karakters	214
Ontkomen	63	'Die man, dat bent u!'	220
Bondgenoten en bijzondere vrienden	68	Smeekbeden	225
Een heilige herinnering	74	Berouw brengt opluchting	230
Week 3 Overlevingstactiek	82	Week 8 Moord en doodslag	238
Stort je hart uit	83	Familiegeheimen	239
Onmenselijke mensen	90	Roep de balling terug	247
Tel je zegeningen	95	Een verlaten troon	253
Kwaad met goed vergelden	102	Verraders en vrienden	259
Een domme man en een verstandige vrouw	107	Was ik maar ...	265
Week 4 Een tragisch einde	113		
Een heftige reactie	114		
De levende dode	121		
Alleen met God	127		
De dood van Israëls held	132		
Een gevallen vriend	136		

Week 9 Terug naar waar hij thuishoorde	272
De Jordaan oversteken	273
Het karwei afmaken	279
Oude vijanden in het vizier	285
Bevrijdingsfeest	290
De hand die teruggetrokken werd	296
Week 10 Einde van zijn leven, einde van zijn angst	305
Een laatste opleving	306
Een nieuwe koning	311
Toegewijd met heel je hart	316
Lofprijzing van de hele gemeente	323
Een rustplaats	330
Invulpagina's met antwoorden	338
Eindnoten	352

Inleiding

Welkom bij *David: een hart naar Gods hart*. Ik vind het geweldig dat je deze reis door de Bijbel met mij wilt maken. We hebben een hele tocht voor ons, en we zullen de weidegronden, rotsholten en het paleis gaan bekijken van een van de bekendste mannen uit de geschiedenis: koning David.

We zullen al gauw ontdekken dat David een veelzijdige persoonlijkheid was. We zullen waarschijnlijk ook verschillend reageren op zijn ervaringen. We zullen om hem lachen en huilen. Hij zal ons blij maken en teleurstellen. Soms zullen we net als hij willen zijn, andere keren zullen we helemaal niet op hem willen lijken.

We zullen veel ervaringen opdoen wanneer we het leven van David bekijken, we zullen ons beslist niet vervelen! David zal ongetwijfeld jouw belangstelling opwekken, als je dat wilt. En God zal ongetwijfeld jouw hart veranderen, als je het Hem toelaat.

Je voorbereiden op een studie over David lijkt een beetje op de voorbereiding voor een tornado. Pak alle spullen die je nodig hebt (een bijbel, je werkboek en een pen). Zoek een rustig plekje waar je de studie kunt doen, en zet je schrap.

David laat ons iets zien van de mens in relatie tot God. Je zult in dit boek de mooiste en slechtste kanten van de mens tegenkomen. David leefde duizenden jaren geleden, maar hij worstelde met veel dingen waar kinderen van God nog steeds mee te maken hebben. Als je ooit twijfel gehad hebt, tegen verleidingen gevochten hebt, worstelde met persoonlijke tegenstrijdigheden, in zonde gevallen bent, verlies geleden hebt, of leed onder problemen in de familie, dan is deze bijbelstudie voor jou. Als je daar nooit last van gehad hebt, dan kun je je afvragen of je wel werkelijk leeft.

David is een diepgaande bijbelstudie van elf weken. We zullen alle keerpunten in het leven van David meemaken, als herder, vluchteling en koning. Elke week bevat vijf dagelijkse lessen; het huiswerk van een les kost ongeveer 45 minuten. Het is heel belangrijk dat je elke dag je huiswerk doet om volledig te profiteren

van de bijbelstudie. Ik hoop dat je geen enkele les zult missen.

Elke week bevat vijf kernvragen, die worden aangegeven door . Elke week zul je in een kleine groep over deze vragen doorpraten.

Je zult ook persoonlijke vragen aantreffen, die worden aangegeven met . Deze zullen je helpen om de gebeurtenissen persoonlijk toe te passen op je eigen leven. Ze zullen in je kleine groep besproken worden, maar je bent nooit verplicht je persoonlijke dingen in de groep te delen. Bespreek alleen wat je zelf wilt.

Beantwoord alle vragen tijdens je huiswerk, of je je antwoorden nu in je groepje wilt delen of niet. Vaak zul je zo enthousiast zijn dat je graag wilt delen wat God door deze studie aan het doen is. Andere keren zul je wat God persoonlijk in jou werkt, tussen Hem en jou willen houden.

Elke les begint met een bijbeltekst, die 'De parel voor vandaag' wordt genoemd, en het thema voor die les weergeeft. Je zult gevraagd worden om gedeelten te lezen en diverse leerzame dingen te doen. Je treft meerkeuzevragen aan, opdrachten die goed of fout zijn, invuloefeningen, creatieve opdrachten, of gewoon vragen die je in je eigen woorden kunt beantwoorden. Soms wordt van je gevraagd een bijbeltekst op te schrijven, om te onderstrepen wat Gods Woord jou te zeggen heeft.

Aan het einde van elke les is het goed om jezelf twee vragen te stellen: Hoe denk je dat God jou vandaag aangesproken heeft? Wat is jouw reactie naar God toe? God wil in zijn Woord persoonlijk tot je spreken. We bestuderen de Bijbel niet om meer kennis op te doen. We willen dat God ons hart en ons leven verandert. Denk erover na hoe God specifiek tot jou gesproken heeft. Elke keer wanneer Hij door deze bijbelstudie tot je spreekt, wijd je dan opnieuw aan Hem toe. Je leven zal voor altijd vrucht dragen uit de waarheid van Gods Woord als je elke les met je volle inzet doet.

Bij deze bijbelstudie is voornamelijk gebruikgemaakt van de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV), met af en toe een uitstapje naar de Herziene Statenvertaling (HSV), Statenvertaling (SV), NBG-vertaling van 1951 (NBG '51), Bijbel in Gewone Taal (BGT), Willibrordvertaling (WV) en Groot Nieuws Bijbel (GNB). Als je de Nieuwe Bijbelvertaling niet hebt, zul je toch de rijkdom van Gods Woord wel inzien en alle vragen kunnen beantwoorden. Ook kun je gebruikmaken van internet (www.debijbel.nl).

De beste manier om deze bijbelstudie over David te doen is in een groep, zoals dat bij de meeste diepgaande bijbelstudies het geval is. Er is een grotere kans dat je deze hele studie zult afronden wanneer je die elke week in de groep kunt bespreken. Deelnemers kunnen elkaar elke week aanmoedigen, en samen de video's bekijken en bespreken. In de video geef ik meer materiaal dan er

in dit werkboek staat en elke week wordt afgesloten met meer informatie en persoonlijke toepassing. Je kunt bij elke video dingen invullen op de invulpagina aan het einde van het huiswerk van die week. Vind je het prettiger om de antwoorden er al bij te hebben tijdens het bekijken van de video, dan kun je de pagina's achter in het werkboek gebruiken, waarop de juiste woorden al zijn ingevuld.

Door deze bijbelstudie heeft God mij dingen geleerd over Zichzelf en over zijn knecht David. Hij heeft me ook dingen over mijzelf geleerd. Ik begrijp nu beter wie de vrouw is die ik zijn kan. Ik wil een vrouw zijn met een hart naar Gods hart. Ik ben zwakke punten tegengekomen in mijzelf en moest toegeven dat ik soms kwetsbaar ben. De tegenstander zal me daar ongetwijfeld aanvallen om me zwak te maken. Ik denk dat ik me nooit zo sterk bewust ben geweest van mijn eigenschappen, zowel goede als slechte.

Ik heb dingen in mijn leven veranderd als rechtstreeks gevolg van Gods leiding tijdens de studie van het leven van David. Dat proces was vaak pijnlijk, maar altijd heel nodig. Er is moed nodig voor deze bijbelstudie. Je zult niet dagelijks met Gods Woord geconfronteerd kunnen worden zonder te veranderen. Je zult óf het boek dichtslaan, óf je door God laten veranderen. Laat Hem zijn volmaakte werk doen zodat elk woord gebruikt zal worden om jouw hart te vormen naar Gods hart!

Bijeenkomst 1: Introductie

Het is ons doel ons te verdiepen in het leven van David. We starten onze reis bij de eerste bijbeltekst die naar hem verwijst. Daarna doen we een korte terugblik om een beeld te krijgen van de historische context.

Lees 1 Samuel 13:1-14

We nemen de volgende stellingen als uitgangspunt:

1. Iemands begint nooit met dat van hem- of haarzelf. Twee personen werpen een grote schaduw over David als hij zijn intrede doet:, Israëls laatste rechter, en, Israëls eerste koning.

2. Ons leven is vaak omslachtig met dat van iemand die we niet noch volledig hebben. De levens van Samuel en Saul waren door twee woordjes verbonden: ‘.....’.

- De naam Samuel is een samenstelling van de Hebreeuwse woorden voor ‘.....’ (*shem*) en ‘.....’ (*el*), en betekent: ‘hij over wie de naam van God is uitgesproken’. In het Hebreeuws de naam vrijwel hetzelfde als het werkwoord ‘vragen’ (*sha’al*).
- De Hebreeuwse naam ‘Saul’ (*sha’ul*) komt van precies hetzelfde woord en betekent letterlijk ‘.....’. Ralph W. Klein stelt Samuel voor als ‘degene om wie aan God gevraagd (“gesaald”) is en die weer aan God is opgedragen (“gesaald”).¹ (Zie 1 Sam. 1:20, 28)
- In 1 Samuel 8:1-10 vinden we nog een keer dat woordspelletje, rond het verzoek van het volk en het woord ‘Saul’.²
- ‘Mild stemmen’ betekent ‘..... door te liefkozen:, vleien.’³
- Een die de overstijgt blijft vaak hangen in

1 Naar Ralph Klein, *Word Biblical Commentary*, Vol. 10 (Waco: Word Books, 1983), p. 9.

2 Idem, p. 76.

3 Naar Robert I. Hubbard jr., red., ‘The First Book of Samuel’, *New International Commentary on the New Testament* (Grand Rapids, MI: Eerdmans Publishing Company), p. 346.

Week 1

Weggeroepen bij de kudde

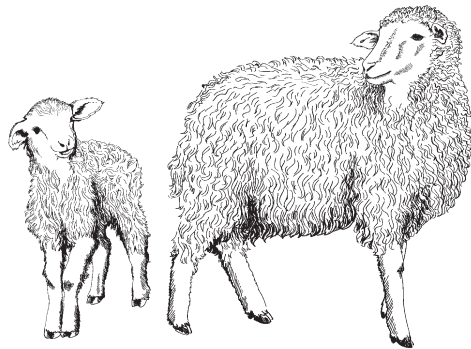
Dag 1 De zoon die helemaal niet op zijn vader leek

Dag 2 Een arrogante koning

Dag 3 Kijk naar het hart

Dag 4 Troostende akkoorden

Dag 5 Een glad steentje

Week 1 Weggeroepen bij de kudde

Dag 1 De zoon die helemaal niet op zijn vader leek

DE PAREL VOOR VANDAAG

De HEER (...) kan immers evengoed met weinigen voor een overwinning zorgen als met velen.

1 Samuel 14:6

Onze bijbelstudie over David begint bij de eerste keer dat hij in de Bijbel vermeld wordt en eindigt wanneer hij zijn laatste adem uitblaast. Zijn levensverhaal begint kort na het ontstaan van het Hebreeuwse koninkrijk. De Israëlieten begonnen te krijgen waar ze om gevraagd hadden toen ze een koning eisten zoals alle andere volken. We zullen ook een paar belangrijke historische figuren tegenkomen die een enorme invloed hadden op het leven van David.

Zodra we naar David gaan kijken, zul je je al snel afvragen hoe het mogelijk is dat een en dezelfde persoon in sommige opzichten zo heel gewoon kan zijn, en in andere opzichten heel buitengewoon. Die vraag zal ons de komende tien weken tot zegen zijn, maar ons ook voor raadsels stellen. Deze eerste week gaat de studie over Davids jeugd en over alle relaties die van invloed waren op zijn toekomst. Sta open voor alles wat God je deze week wil leren.

Probeer deze week onbevooroordeeld en onbevangen te beginnen, zonder wat je nog weet uit eerdere studies over het leven van David. Laat God je een nieuwe kijk geven op zijn Woord, dat van alle tijden is. Laat God er blij mee kunnen zijn dat jij er helemaal voor openstaat om van Hem te leren. Begin je bijbelstudie door de tekst van vandaag te lezen. Bid dat God door zijn Woord tot je zal spreken.

Schrijf een kort gebed waarin je je toewijdt aan de God die jou persoonlijk geleid heeft deze bijbelstudie te doen.

.....
.....
.....
.....
.....

Het is een grote zegen voor mij om deze reis samen met jou te ondernemen. Dit werkboek dat nu voor je ligt, is een herziene en vernieuwde versie. Zestien jaar geleden heb ik dit bijzondere verhaal voor het eerst bestudeerd. God is trouw, Hij heeft deze tweede keer mijn aandacht er even sterk bij bepaald en mijn geest even diep geraakt als toen. Is dat niet geweldig wanneer je bijbelstudie doet? Omdat Gods Woord levend is, blijft het elke keer dat we ermee bezig zijn weer nieuw, als wij bereid zijn ons daarvoor open te stellen. Bij deze tweede studie werd ik erg enthousiast door de woorden van bijbelcommentator Robert Alter. Ik bid dat God er ook bij jou hoge verwachtingen door wekt:

‘Het belangrijkste gedeelte dat loopt vanaf 1 Samuel 1 tot 1 Koningen is een van de meest indrukwekkende verhalende beschrijvingen die ons uit de oudheid zijn overgeleverd. Het verhaal van David is waarschijnlijk het mooiste, oudste verhalende werk over een mensenleven dat zich stapsgewijs ontwikkelt, en gevormd en beïnvloed wordt door de druk van het politieke leven, het openbare leven, familie en lichamelijke en geestelijke invloeden, totdat uiteindelijk het lichaam wegteert ... Nergens anders in de Bijbel wordt zo briljant in het kort een hoofdpersoon geschetst en met enkele goedgekozen woorden een onthullende dialoog weergegeven.’¹

Het is mijn vurige gebed dat de heilige Geest door deze studie heen zo diep in ons zal werken dat deze historische personen van lang geleden voor onze ogen tot leven zullen komen. We zullen de komende tien weken heel wat opmerkelijke persoonlijkheden tegenkomen.

Onze reis begint bij Saul en Jonatan, een vader en zoon die een enorme invloed op David hadden. Saul was de koning die toen over Israël regeerde. Zijn zoon Jonatan werd beschouwd als troonopvolger. Onze bijbelstudie begint halverwege de regering van koning Saul, die de keuze van het volk was.

Hopelijk heb je de eerste video gezien, die deze bijbelstudie in haar historische context plaatst. Zo niet, neem dan eerst de tijd om 1 Samuel 8-11 te lezen. Een

van de belangrijkste dingen die in de introductie over Saul gezegd werden, was dat zijn positie groter was dan zijn passie.

Heb jij ooit een soortgelijk dilemma gehad? Zo ja, wanneer?

.....

.....

Wij zijn niet het slachtoffer van onze gevoelens of van onze gevoelloosheid. De meesten van ons zullen dat weleens meegemaakt hebben. Deze studie zal een heel belangrijk principe laten zien dat ons leven misschien wel zal redden en dat zeker onze integriteit zal bewaren: wij zijn niet het slachtoffer van onze gevoelens of van onze gevoelloosheid. God is echt in staat ons een hart te geven dat in vuur en vlam staat voor Hem en voor wat Hij wil. Dat is de liefde die David later omschrijft als: 'meer dan het leven' (Ps. 63:4).

De profetie van Samuel in 1 Samuel 13:14 bevatte goed en slecht nieuws. Het slechte nieuws was dat het koninkrijk van Israëls eerste vorst niet zou voortduren. Saul had de slechte gewoonte het niet zo nauw te nemen met Gods bevelen. De koning weigerde te wachten op de Heer, op Gods Woord te vertrouwen en zijn leiding te volgen. Saul bewees dat iemand goede eigenschappen kan hebben zonder een goed karakter te hebben. Het goede nieuws was: 'De HEER zal een man naar zijn hart zoeken.'

Onze eerste opdracht begint met Jonatan, een zoon van koning Saul; een man die heel anders was dan zijn vader. Iemand die David zo dierbaar werd, zal ongetwijfeld ons ook dierbaar worden. Lees 1 Samuel 14:1-23.

Beschrijf aan de hand van deze verzen de relatie tussen Jonatan en zijn wapendrager. Probeer details te geven.

.....

.....

In het gelezen gedeelte is 1 Samuel 14:6 waarschijnlijk de sterkste uitspraak. Geef in je eigen woorden het deel van het bijbelvers weer dat begint met 'Misschien is de HEER (...)'.
.....
.....

Jonatan en zijn wapendrager waren indrukwekkende mannen, die om twee redenen ons respect verdienen.

1. Jonatan kende Gods wegen heel goed. Zijn grote kennis van de Heer kwam zeker niet van zijn vader, want Jonatan had meer inzicht dan Saul. Jo-

natan had zelf een relatie met de Heer, helemaal los van die van zijn vader. Hij deed twee uitspraken met een diepe betekenis (vers 6):

1. 'Misschien is de HEER op onze hand.'
2. 'Hij kan immers evengoed met weinigen voor een overwinning zorgen als met velen.'

Uit die uitspraken blijkt duidelijk dat Jonatan Gods wegen goed begreep; hij wist dat de Heer kon redden, hoevelen of hoe weinigen ook vochten in de strijd. Hij wist ook: als God uitredding wil geven, kan *niets* Hem daarvan weerhouden. Zijn geloof in Gods kracht en wil was onwankelbaar; God kan alles. Jonatans enige vraag was of God ervoor zou kiezen de Filistijnen die dag aan hen uit te leveren. Lees de woorden van Jonatan nog een keer: 'Misschien is de HEER op onze hand.' Hij wist dat God het kon doen; hij wist niet of God het *zou* doen. En of God het wel of niet deed, Jonatan begreep dat Gods antwoord op Gods soevereine beslissing was gebaseerd, niet op zwakheid. De houding van Jonatan doet me denken aan die van een paar andere jongemannen die ook grote kans liepen gedood te worden.

Lees Daniël 3:16-18. Waaruit blijkt dat de houding van Sadrach, Mesach en Abednego soortgelijk was aan die van Jonatan?

.....

.....

.....

Lees het volgende en kies het antwoord dat omschrijft wat jouw houding meestal is wanneer iets je tegenzit.

- God zou me kunnen helpen, maar vaak lijkt Hij dat niet te willen.
- Mijn ontluikende geloof verdwijnt al snel wanneer ik geen resultaat zie.
- Ik voel me vaak alleen, alsof God niet geïnteresseerd is in mijn strijd.
- God werkt alleen sterk door mensen die sterk zijn, niet door anderen.
- Anders:

.....

Ik wil geloof hebben zoals dat van Jonatan en de drie mannen in de laaiende oven, jij niet? Wanneer je deze bijbelstudie volgt, versterk jij je geloof.

Lees Romeinen 10:17 en vul onderstaand schema in, waarbij je de twee onderdelen benoemt die leiden tot geloof.

..... → → GELOOF

Misschien schreef je dat luisteren naar de verkondiging van Christus tot geloof leidt. Twee uiterst belangrijke onderdelen leiden tot geloof: de verkondiging van Christus en onze ervaring van het horen van de boodschap.

Jonatan was niet de enige indrukwekkende figuur in dit eerste leesgedeelte. Kijk naar het belangrijke voorbeeld van zijn wapendrager.

2. De gehoorzaamheid van de wapendrager aan Jonatans gezag. Je hebt waarschijnlijk wel opgemerkt dat de wapendrager Jonatans bevelen steeds gehoorzaamt. Je kunt een mooie vergelijking maken tussen de wapendrager en een christen.

Wat draagt God ons op in Efeziërs 6:10-13?

- Zie toe hoe de Heer redding brengt.
- Trek de wapenrusting van God aan.
- Negeer de vijand, dan zal hij moeten vluchten.

Wat is het doel van de opdracht om de wapenrusting aan te trekken?

- Onze vijand te intimideren.
- Te voorkomen dat we afgeslacht worden.
- Stand te houden tegen de listen van de duivel.

Van wie is de wapenrusting die we aan moeten trekken?

.....
.....

Wij zijn nu de wapendragers van God. We moeten Gods wapenrusting niet alleen dragen. We moeten die aantrekken. Ik wil dat je inziet hoe sterk we lijken op de wapendrager van Jonatan. Kijk goed naar het woordje 'strijd' in Efeziërs 6:12. Het Griekse woord *pale* betekent 'worsteling, gevecht, of handgemeen van man tegen man.' Het woord duidde op het worstelen van atleten en op het gevecht van man tegen man bij soldaten. Het verwees naar de strijd tussen individuele krijgslieden, dit ter onderscheiding van een algehele militaire campagne.² Onze 'strijd' tegen onze vijand is een heel persoonlijk gevecht. *Pale* betekent geen algemene strijd. Het beschrijft een strijd die alleen gaat tussen ons, Degene wiens wapenrusting we dragen en onze vijand.

Jonatans wapendrager gaf een heel mooi voorbeeld. Kijk weer naar 1 Samuel 14 en laten we daar wat dingen uit halen die we kunnen toepassen op onze eigen strijd:

- De wapendrager luisterde heel nauwkeurig naar de bevelen die Jonatan gaf. Om te overwinnen, moeten ook wij heel goed luisteren naar wat Degene wiens

wapenrusting we dragen ons opdraagt. Het zwaard van de Geest, het Woord van God, zal ons daarbij voorbereiden en beschermen.

- De HSV verwoordt als volgt wat de wapendrager tegen Jonatan zegt: 'Zie, ik volg u, naar wat uw hart u ingeeft' (vers 7).

Wat denk je dat de wapendrager bedoelde door te zeggen: 'Zie, ik volg u, naar wat uw hart u ingeeft'?

.....

.....

Hoe vaak heb jij tot nu toe in je geloofswandel het hart van God gevolgd?

- vaak
- zo nu en dan
- heel zelden
- ik denk dat ik Gods hart nooit helemaal gevolgd heb

Schrijf een kort gebed over je verlangen om Gods hart te volgen.

.....

.....

.....

- De wapendrager volgde Jonatan. Zijn meester ging hem voor de strijd in. Hij koos de strijd niet uit. Jonatan zorgde ervoor dat hij voor zijn wapendrager uitging zodat hij de slagen van de vijand kon opvangen. Toen wij Jezus als Redder aannamen, voegden we ons bij een leger waarvan we niet bewust wisten dat het bestond. Als we konden, zouden we onze geestelijke strijd ontlopen, maar onze Meester zorgt er altijd voor dat Hij ons voorgaat en leidt. We moeten altijd na Hem 'opklimmen'. Let op wat er staat in 1 Samuel 14:13 (HSV): 'En zij vielen voor Jonathan, en achter hem doodde zijn wapendrager hen.' Onze vijand zal vallen voor onze God. Wij zijn alleen maar dodelijk voor onze vijand wanneer we achter God aan gaan.

Hoe zou je Jonatan beschrijven, afgaande op je indrukken van deze eerste dag?

.....

.....

.....

.....

.....

Wij moeten heel goed luisteren naar wat Degene wiens wapenrusting we dragen ons opdraagt.

Lees 1 Samuel 14:24-52. Hoe bracht Saul zijn leger in gevaar?

- Hij dwong zijn mannen om te vasten.
- Hij dwong hen om zich op vijandelijk gebied te begeven.
- Hij dwong hen om te vechten tegen een vijand die te sterk voor hen was.

Wat gebeurde er als gevolg van hun 'vasten', volgens 14:31-33?

.....

.....

.....

Tot welke tragedie leidde Sauls egoïstische bevel bijna?

- Jonatan werd bijna ter dood gebracht.
- David verloor bijna zijn leven.
- Saul werd bijna door de Filistijnen gevangengenomen.
- De mannen stierven bijna van de honger.

Let op een belangrijk feit over vasten. God moet een vasten uitroepen, de mens niet. Vasten dat door God wordt ingesteld, zal kracht tot gevolg hebben, geen zwakte. Vasten dat om een andere reden uitgeroepen wordt, werkt tegen ons, niet voor ons. Vasten is een geweldig, krachtig middel van God, maar wij moeten Gods inzetting over vasten navolgen, zodat we sterker worden in onze strijd, niet uitgeput raken.

Helaas menen wij vaak te moeten vasten om allerlei drogredenen. In de afgelopen 25 jaar dat ik werk onder vrouwen, heb ik talloze malen gezien dat vrouwen vasten gebruiken als smoes om sterk op dieet te gaan en om af te vallen. Dat is niet alleen gevaarlijk, het kan zelfs dodelijk zijn. Aan de andere kant kunnen we een goede reden hebben om te vasten. Alleen komt die niet bij God vandaan.

Heb jij jezelf ooit een langere periode van eten onthouden terwijl dat idee niet van God kwam?

- ja
- nee

Zo ja, beschrijf dan hoe jij je voelde en eventueel wat er gebeurde.

.....

.....

.....

Een haastige eed die we om eigen redenen afleggen, kan ons duur komen te staan. Niet alleen zondigde het leger van Saul, maar bovendien had Saul ge-

makkelijk zijn zoon kunnen verliezen. God probeerde Saul die dag een heel diepgaande les te leren. Sauls trots had ertoe kunnen leiden dat hij vastgehouden had aan een dwaze eed. Het is beter tot inkeer te komen dan dwaasheid op dwaasheid te stapelen.

In elke strijd die we vandaag gezien hebben, vinden we bewijs dat God voor ons is, niet tegen ons. Hij wil dat wij sterker zijn dan onze vijand door geloof als dat van Jonatan, gehoorzaamheid als die van de wapendrager, en goede voeding zoals Sauls leger had moeten ontvangen. Moge God ons de wijsheid geven die tot goddelijke kracht leidt. Ik ben blij dat je vandaag meedeed. Tot morgen.

Dag 2 Een arrogante koning

DE PAREL VOOR VANDAAG

Schept de HEER meer behagen in offers dan in gehoorzaamheid? Nee! Gehoorzaamheid is beter dan offers, volgzzaamheid is beter dan het vet van rammten.

1 Samuel 15:22

Begin deze studie met de bede dat God door zijn Woord tot je zal spreken. Vandaag gaan we kijken naar een confrontatie tussen koning Saul en de profeet Samuel. Die confrontatie heeft ons iets te zeggen over onze eigen houding ten opzichte van Gods geboden. De bijbelverzen die we gaan lezen, zullen vast een diepe indruk op je maken.

Lees 1 Samuel 15:1-35. Stel in één zin wat volgens jou het thema van dit hoofdstuk is.

.....

Wat is volgens jou het moeilijkste vers of de meest schokkende uitspraak in dit hoofdstuk, en waarom?

.....

.....

Welke van de volgende woorden geven het beste weer wat Gods reactie in de verzen 11 en 12 is op het gedrag van Saul?

- woede
- jaloezie
- onverschilligheid
- verbittering

- verdriet
- schuld

Hoe reageerde Samuel op de ongehoorzaamheid van Saul volgens vers 11?

Saul was naar de berg Karmel gegaan om daar een gedenkteken op te zetten tot zijn eigen eer. Wat zegt dat over Sauls hart?

Welke reden gaf Saul voor het sparen van het vee toen Samuel hem daarmee confronteerde? (vers 15) Kies één antwoord.

- Het vee kon de Israëlieten van voedsel en kleding voorzien.
- Het beste vee werd gespaard om tot God te offeren.
- De veestapel van de Amalekieten was sterker dan die van Israël.
- Het vee zou een goede aanvulling vormen op het bezit van Israël.

Welke uitspraak geeft volgens jou het best weer wat de houding van Saul leek te zijn in de verzen 20 en 21?

- Gedeeltelijke gehoorzaamheid is toch gehoorzaamheid.
- Gods instructies aan ons zijn niet zó duidelijk dat wij ze kunnen opvolgen.
- Gods ideeën zijn goed tenzij zich een beter idee voordoet.

Wat heeft vers 22 jou te zeggen?

Onze God lijkt toch helemaal niet op Degene die beval dat een heel volk uitgerooid moest worden? Als God liefde en licht is, en ons niet tot zonde kan verleiden, dan moeten wij meer weten om dit ernstige bevel van God goed te kunnen inschatten. Wij moeten de geschiedenis van de Amalekieten kennen. Zij waren het eerste volk dat de Israëlieten na hun uittocht uit Egypte aanviel (Ex. 17:8-16). Na een eerste nederlaag vielen ze Israël weer aan, en dwongen hen terug te gaan, de woestijn van Sinai in (Num. 14:39-45).

Lees wat Mozes tegen de Israëlieten sprak in Deuteronomium 25:17-19. Leer feiten over de Amalekieten door de volgende zinnen uit de HSV aan te vullen:

Ze vielen de Israëlieten aan toen die uit kwamen.
Ze hadden geen enkel
De Israëlieten moesten er later voor zorgen dat
Ze moesten dat niet

God is soeverein. Hij is ons geen verklaring schuldig waarom Hij wilde dat deze hele bevolking uitgeroeid werd. Maar we kunnen ervan uitgaan dat het een slecht en goddeloos volk was, want God is barmhartig en vol mededogen.

Zoek de volgende teksten op en beschrijf wat die te zeggen hebben over Gods mededogen met goddelozen.

Jona 3:10 en 4:1-2

.....
.....

Ezechiël 33:11

.....
.....
.....

De verzen uit Jona en Ezechiël geven duidelijk aan dat het Gods verlangen is om alle mensen te redden van het kwaad. Aan de hand van alles wat de Bijbel over de Amalekieten zegt, ga ik ervan uit dat ze elke mogelijkheid om zich te bekeren van het kwaad en zich tot God te wenden afgewezen hebben.

Saul was behoorlijk hoogmoedig. Hij liet koning Agag in leven, niet uit medelijden, maar om met hem te kunnen pronken. Om diezelfde reden slachtte hij de schapen en het overige vee niet: hij liet de beste dieren in leven om zichzelf beter voor te doen. Vers 9 van 1 Samuel 15 eindigt met een trieste vermelding over Sauls gedrag: 'Alles wat van waarde was (...) wilden ze niet vernietigen, maar alles wat geen of weinig waarde had, maakten ze af.' Saul durfde het aan Gods bevel te verbeteren. In dit aangrijpende hoofdstuk komen diverse slechte trekken van Sauls karakter naar voren. Laten we die langs gaan.

1. Saul was arrogant. Mochten we nog meer bewijs nodig hebben van Sauls trots en overmoed, dan vinden we dat in vers 12: Saul ging rechtstreeks naar de Karmel om daar een gedenkteken voor zichzelf op te richten. Korte tijd later herinnert Samuel Saul eraan dat God hem tot koning over Israël had gezalfd toen hij 'klein in eigen oog' was (vers 17, HSV).

Vink de volgende woorden aan die volgens jou beschrijven wat Samuel bedoelde met de uitdrukking 'klein in eigen oog'.

- timide
- laag zelfbeeld
- onzelfzuchtig
- nederig

Zet een kringetje om de antwoorden op de laatste vraag die op een positieve manier, tot eer van Christus, een houding aangeven van 'klein in eigen oog' zijn.

Voor Saul betekende het dat hij timide was. We kunnen er zeker over speculeren of hij zelfs een te laag zelfbeeld had. De Bijbel moedigt aan tot onzelfzuchtig en nederig gedrag als positieve manieren om te erkennen dat wij 'klein' zijn voor God.

Heb je weleens ervaren dat God je van je kleinheid bewust maakte, zodat Hij je beter kon gebruiken?

- ja
- nee

Zo ja, beschrijf hoe dat ging.

.....

.....

Noem een paar manieren waarop jij je hart nederig kunt houden voor God.

.....

.....

2. Saul weigerde verantwoordelijkheid te nemen voor zijn gedrag. Eerst praatte hij zijn ongehoorzaamheid aan God goed door te beweren dat hij het beste van de schapen en geiten gespaard had om ze te offeren aan de Heer. Is het niet ongelooflijk? Een soortgelijke redenering zou zijn wanneer iemand beweert dat hij een bankoverval gepleegd heeft om een groter dankoffer aan God te kunnen geven. (Eerlijk gezegd verbaast het me dat we zoiets nog nooit gelezen hebben in het nieuws). Of je het wilt geloven of niet, soms gebruiken we God als dekmantel voor ongehoorzaamheid. Een vrouw zei tegen mij dat ze zeker wist dat het Gods wil was dat ze weg zou gaan bij haar man, alleen maar omdat ze niet gelukkig was. Een andere vrouw verklaarde dat ze de man gevonden had met wie ze volgens God moest trouwen, hoewel ze al getrouwd was.

Kun jij een voorbeeld geven van ongehoorzaamheid in Gods naam?

.....
.....

Saul probeerde niet alleen God te gebruiken als dekmantel voor zijn ongehoorzaamheid, hij beweerde ook dat hij bang was voor de soldaten en daarom deed wat zij wilden (vers 24). De koning van Israël die God aan zijn kant heeft is bang voor zijn eigen soldaten? Op de een of andere manier betwijfel ik dat, jij niet?

Als we iets doms gedaan hebben, vinden we het moeilijk om daarvoor de verantwoordelijkheid op ons te nemen. We hebben allemaal weleens de neiging iemand anders de schuld te geven als we er een puin hoop van gemaakt hebben. Ik vraag me af of de gevolgen voor Saul anders geweest zouden zijn als hij ronduit had toegegeven dat hij een verkeerde keus gemaakt had.

Ik vraag me af of de gevolgen voor Saul anders geweest zouden zijn als hij ronduit had toegegeven dat hij een verkeerde keus gemaakt had.

Wij hebben allerlei gelegenheden om een goede keuze te maken, niet de verkeerde zoals Saul. Onze eerste keuze moet zijn om God te gehoorzamen. Onze tweede keuze moet zijn om verantwoordelijkheid te nemen voor verkeerde beslissingen wanneer we die genomen hebben. Laten we deze week iets proberen: vraag God om ons er heel bewust van te maken wanneer wij iemand anders de schuld proberen te geven, in plaats van verantwoordelijkheid te nemen voor iets wat we wel of niet gedaan hebben.

Wees zo dapper om situaties te beschrijven waarbij je onlangs de neiging had om iemand anders de schuld te geven voor jouw gedrag.

.....
.....
.....
.....

Ik sta verbaasd over de dingen waar de menselijke natuur toe geneigd is. Dank God dat Hij die natuur kan veranderen. Raak niet ontmoedigd. Bewustwording is de eerste stap tot verandering.

3. Saul nam ongehoorzaamheid niet serieus. In vers 23 vergelijkt Samuel weerspanning met toverij en eigenzinnigheid. De vergelijking lijkt nogal raadselachtig, totdat we beseffen dat weerspanning een manier is waarop wij proberen zelf de loop van onze toekomst te bepalen. We proberen onze eigen toekomst te bewerkstelligen door ons eigenwillige gedrag. Toverij is een poging de toekomst te voorspellen of naar eigen hand te zetten. In datzelfde vers vergelijkt God eigenzinnigheid met het kwaad van afgodendienst. Als we

eigenzinnig zijn, welke plaats krijgt God dan in ons leven?

Dit hoofdstuk sluit af met een afschuwelijk beeld. Samuel hakt koning Agag in stukken. Dat was geen overhaast gedrag van Samuel, en ook geen misplaatste vroomheid in de zin van 'Ik heb het je gezegd.' Hoe pijnlijk het ook was, hij handelde uit gehoorzaamheid.

Ter afsluiting van deze les: wat heb je uit de verzen 11 en 35 geleerd over Samuels hart?

.....

.....

Waarom denk je – aan de hand van 1 Samuel 15:22 – dat gehoorzaamheid voor God belangrijker is dan offers?

.....

.....

.....

Misschien kwam het door de hartsgesteldheid van Samuel dat God hem gebruikte zoals Hij dat deed. Samuel werd in zijn hart nooit kil en veroordelend. God liet toe dat Samuel er emotioneel bij betrokken was, maar stelde hem in staat om objectief te blijven zodat hij zich in liefde aan de waarheid kon houden (Ef. 4:15, HSV). Saul leerde dat gehoorzaamheid beter was dan offers. Samuel leerde dat gehoorzaamheid soms een offer is.

Dag 3 Kijk naar het hart

DE PAREL VOOR VANDAAG

Maar de HEER zei tegen Samuel: 'Ga niet af op zijn voorkomen en zijn rijzige gestalte. Ik heb hem afgewezen. Het gaat niet om wat de mens ziet: de mens kijkt naar het uiterlijk, maar de HEER kijkt naar het hart.'

1 Samuel 16:7

Begin met de bede dat God door zijn Woord tot jou zal spreken. Aan de 'parel voor vandaag' kun je al zien dat we vandaag een bijzonder hoofdstuk bestuderen. Ik ontdek graag nieuwe waarheden in de Bijbel, maar ik vind het ook heerlijk om helemaal op te gaan in de bekende gedeelten, en me daarin te hullen als in een zachte, warme deken. Misschien kunnen we het vandaag allebei doen en daar blij van worden. We gaan met een frisse blik naar het oude en bekende kijken. Laten we beginnen!

Ik vind het heerlijk om helemaal op te gaan in de bekende bijbel-gedeelten, en me daarin te hullen als in een zachte, warme deken.

Lees 1 Samuel 16:1-13. Welke ingrijpende opdracht gaf God aan de profeet Samuel in vers 1?

.....

.....

.....

Waarom aarzelde Samuel eerst om naar Betlehem te gaan? Kies één antwoord.

- Zijn gezondheid was slecht.
- Hij voelde zich onwaardig.
- Hij was bang dat Saul hem zou vermoorden.
- Zijn zonen waren opstandig.

Samuel ging er eerst van uit dat Eliab Gods keuze was, de oudste zoon van Isai. Waarom zou Samuel voor Eliab gekozen hebben? Concludeer dat uit Gods antwoord tegen Samuel.

.....

.....

Toen Samuel aan Isai vroeg of hij nog andere zonen had, antwoordde Isai: 'De jongste is er niet bij, die hoedt de schapen en de geiten.' Welke andere woorden komen jou in gedachten wanneer je aan het woord 'hoedt' denkt?

.....

.....

Welke van de volgende woorden typeren de jongste zoon van Isai?

- fors
- rossig
- knap
- lang
- sterk
- verlegen

Schrijf op wat God Samuel gebod in vers 12.

.....

Hoe openbaarde de Geest van God Zich in het leven van David vanaf de tijd dat Hij op hem kwam?

- in kracht
- in heerlijkheid
- in zijn gezichtsuitdrukking
- in ijver
- in gezag

Samuels koppigheid is nogal vermakelijk. Let goed op zijn antwoord aan Isai als hij hoort dat Isai nog een zoon heeft: 'Laat hem hier komen. We beginnen niet aan de maaltijd voordat hij er is'. Hij wist hoe hij hen moest aanpakken! Vergeet niet dat iedereen ongerust was toen Samuel in Betlehem aankwam. Niemand wilde dat de profeet van God onaangekondigd langskwam.

David, een jonge tiener, verscheen op het toneel; hij had geen enkel idee wat hem te wachten stond. Hij was knap, had rossig haar en rook vast naar schapen. Het was duidelijk dat hij niet de eerste keus was van zijn vader, en ook niet van

Samuel. De profeet ging er eerst van uit dat Eliab Gods keuze was. Die keuze was het meest logisch. Hij was de oudste zoon, en zag eruit als een koning.

Maar God leerde Samuel een heel belangrijke les: 'De mens kijkt naar het uiterlijk, maar de HEER kijkt naar het hart'. God herinnerde Samuel eraan dat mensen de sterke neiging hebben om naar het uiterlijk te oordelen. Gods keuzes lijken niet altijd logisch.

Toen mijn oudste broer geboren werd, droeg mijn moeder hem met heel haar hart op aan God. Tegen de tijd dat hij vijf jaar was, bleek hij bijzonder talent voor muziek te hebben. Toen hij op de middelbare school zat, had hij al heel wat prijzen gewonnen en was hij al een sterke leider. Hij verdient een goed salaris als dirigent en componist in de seculiere amusementswereld. Mijn grote broer is altijd mijn held geweest. Hij is niet alleen een van de meest begaafde mensen die ik ooit gekend heb, maar ook een van de aardigste.

Ik was de vierde van de vijf kinderen en heb nooit mijn plekje kunnen vinden. Ik kon niet zingen en geen instrument bespelen. Ik was nooit ergens heel goed in. God zag dat mijn moeder Hem toegewijd was, en op zijn eigen manier beantwoordde Hij haar verlangen om een kind terug te geven aan God om Hem te dienen. Om redenen die ik nooit zal weten, koos God echter niet degene die het meest logisch was. Sterker nog, mijn geliefde oudste broer heeft gekozen voor een heel andere godsdienst, waarin geen plaats is voor Christus als Heer en Redder. God lijkt de minst waarschijnlijke uitgezocht te hebben – mij. Ik kan je echt niet zeggen wat Hij in mijn hart zag dat de moeite waard was om te gebruiken. God is gewoon een God van genade, en Hij zoekt mensen die geen enkele eer opeisen voor wat alleen God kan doen.

Kun jij een keer bedenken wanneer Gods keuze om jou ergens voor te gebruiken menselijk gezien helemaal niet logisch was? Zo ja, beschrijf die ervaring.

.....

.....

Gods keuzes lijken niet altijd logisch, maar ze zijn nooit willekeurig of onzorgvuldig. Wat David betreft zijn er een paar dingen die misschien meer licht werpen op waarom God hem gekozen heeft. De eerste overweging daarbij is zijn voorgeslacht. Laten we daar wat studie van maken.

Het boek Ruth in het Oude Testament vertelt het verhaal van een vrouw en haar schoonmoeder na de dood van hun echtgenoten. Ruth is niet alleen een van de belangrijkste vrouwen uit de geschiedenis van Israël, maar ze stond ook in een speciale relatie tot David.

Lees Ruth 4:13-17. Welke familierelatie had Ruth met David? Ze was:

- Davids overgrootmoeder
- Davids grootmoeder
- Davids tante
- geen van deze

Zoek Matteüs 1:17 op. Van wie staat hier het geslachtsregister vermeld?

.....

Welke twee titels krijgt Jezus Christus in vers 1?

- de zoon van David
- de zoon van God
- de menszoon
- de zoon van Abraham

Het was belangrijk dat David en Jezus dezelfde stamboom hadden. In vers 3 zien we dat zowel David als Jezus een afstammeling was van Juda, een van de zonen van Jakob. In de profetie die Jakob uitsprak over Juda, zei hij: 'In Juda's handen zal de scepter blijven, tussen zijn voeten de heersersstaf' (Gen. 49:10). Weet je, David was niet willekeurig uitgekozen. Hij werd een van de belangrijkste figuren in het geslachtsregister van Jezus, die in Openbaring 5:5 'de leeuw uit de stam Juda' wordt genoemd.

Ik vind het altijd weer bemoedigend om het geslachtsregister van Jezus te bekijken. Op de lijst met namen kom je heel wat overtreders tegen en maar weinig mensen zonder smet of blaam.

Wat is jouw reactie op het feit dat Jezus de enige volmaakte persoon in zijn eigen geslachtsregister is?

.....

.....

In veel opzichten was Davids leven een afspiegeling en schaduw van het leven van Jezus. Wat onbekend was over de Messias, heeft God uitgebeeld in wat bekend was over David. David was niet goddelijk of perfect, dat zullen we al gauw ontdekken, maar God heeft hem gebruikt om ons waarheden te leren over Degene die dat wel is. Het is interessant te weten dat de naam Isai 'mens'³ betekent. Bedenk daarbij dat Jezus Zichzelf 'Menszoon' noemt, en dat Hij die titel vaker dan alle andere gebruikte. Jezus vroeg zijn leerlingen: 'Wie zeggen de mensen dat de Menszoon is?' (Mat. 16:13). Is het niet opmerkelijk dat de

koning van Israël die in veel opzichten een voorafschaduwning was van Jezus letterlijk gezien ook de 'zoon van een mens' is?

David's beroep maakte hem geschikt om koning te zijn. Op het eerste gezicht lijken er weinig overeenkomsten te zijn tussen een schaapherder en een koning, maar we zullen zien dat David een schat aan ervaringen opdeed tijdens het hoeden van de schapen. In Psalm 78:70-72 staat: 'Zijn keuze viel op David, zijn dienaar, hij riep hem weg bij de schapen, haalde hem achter de zogende ooiën vandaan en maakte hem herder van Jakob, zijn volk, van Israël, zijn eigen bezit. Hij was een herder met een zuiver hart, met vaste hand heeft hij hen geleid.'

Sommige mensen denken dat God David riep ondanks het feit dat hij een gewone schaapherder was. Welke bewijzen vind je in bovengenoemde verzen om dat tegen te spreken?

.....
.....

Wat zijn een paar beroepsmatige vaardigheden die jij heb?

.....

Heb je ooit jouw eigen professionele vaardigheden nutteloos gevonden in dienst van God?

- ja
- nee

Kun je manieren bedenken waarop God jou kan gebruiken of heeft gebruikt vanwege jouw vaardigheden, en niet ondanks die vaardigheden? Zo ja, benoem die.

.....
.....

Maar weinig dingen lijken minder geestelijk te zijn dan het hoeden van stinkende schapen, maar toch gebruikt God David's ervaringen voor doelen met eeuwigheidswaarde. Degenen die hem gingen halen zullen David niet gemakkelijk bij zijn schapen weggerukt kunnen hebben. Je kunt er zeker van zijn dat hij zijn schapen niet achterliet zonder herder. Iemand moest achterblijven en David's plaats innemen terwijl die naar huis rende. Nadat hij gezalfd was, is hij zelfs weer teruggegaan naar zijn schapen (vers 19).

Toen David thuiskwam, zag Samuel dat hij 'een knappe jongen [was] met rossig haar en sprekende ogen'. Toch ondernam Samuel geen actie. Hij had al eerder

de fout begaan op het uiterlijk te oordelen. Toen zei God: 'Hem moet je zalven. Hij is het.'

Deze woorden geven me kippenvel.

Vul de volgende zin aan uit 1 Samuel 16:13. 'Samuel nam de hoorn met olie en zalfde hem te midden van zijn broers. Van toen af aan (...)'

De heilige Geest komt niet krachteloos over iemand (zie Hand. 1:8), David was van de Geest doordrongen (vers 13). In de Engelse vertaling staat dat de Geest met kracht over David kwam. Bij het bestuderen van deze herdersjongen zullen we telkens weer bewijs van die kracht tegenkomen. Samuel stond voor een jongen en goot vol ontzag en eerbied de olie over zijn hoofd. David zag misschien wat wazig door die olie, maar God had een duidelijk doel voor ogen. Hij had gezegd: 'Ga voor mij naar Isaï in Betlehem, want een van zijn zonen heb ik als koning uitgekozen' (1 Sam. 16:1b). Het Hebreeuwse woord voor 'uitgekozen' is *ra'ah*. Dat betekent 'zien, bekijken, kijken naar, inspecteren, bezien, vernemen; (...) voelen; ervaren'.⁴ In 2 Kronieken 16:9 staat: 'De HEER laat immers voortdurend zijn ogen over de aarde rondgaan en biedt iedereen hulp die hem met heel zijn hart is toegedaan.'

'Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.'

Handelingen 1:8

Op die dag, duizenden jaren geleden, liet de Heer zijn ogen over de aarde rondgaan en zijn oog viel op een onbetekenend dorpje genaamd Betlehem. Daar vond Hij een hart dat Hem helemaal was toegedaan. God vond een hart dat bewogen was met verdwaalde lammetjes, en Hij bood hem hulp. Hij staat hem krachtig bij, staat in de NBG '51. Precies zoals God beloofd had.

